

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ
ÚSTŘEDÍ - ODDĚLENÍ STÍŽNOSTÍ

Křížová 25, 225 08 Praha 5

KVOPP00C2F6U

KANCELÁŘ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV

602 00 Brno - Údolní 39

PODATELNA

DATUM 23. 07. 2018

ČJ, KVOP-

POČ. LISTŮ 1 PŘÍLOH

POČ. A DRUH PŘÍLOH

Kancelář veřejného ochránce práv

Mgr. et Mgr. Jiří Hrubý

Vedoucí odd. sociálního zabezpečení

Údolní 39

602 00 Brno

Váš dopis značky/ze dne

3759/2018/VOP/JČ/22.6.2018

Naše značka (čj.)

██████████

Vyřizuje linka

██████████

V Praze dne

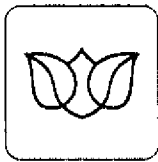
19. 7. 2018

██████████
Vážený pane vedoucí,

oddělení stížností České správy sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) byla doručena Vaše korespondence ze dne 22. 6. 2018 ve věci shora jmenovaného, který si stěžuje na nízkou výši svého starobního důchodu a je nespokojen s tím, že mu ruský Penzijní fond nepotvrdil dobu pojištění získanou na území bývalého SSSR jako ruskou dobu pojištění. Požádal jste ČSSZ o zaslání dávkového spisu klienta (zasíláme v příloze) a o další vyjádření, zejména zda ČSSZ jednala se svým ruským protějškem o potvrzování dob pojištění získaných občany ČR s trvalým pobytem v ČR v bývalém SSSR, avšak na území jiných *sovětských* států, než je dnešní Ruská federace. Dále jste požádal o vyjádření, zda byl Penzijní fond Ruské federace informován o tom, že jeho postup může být v rozporu s článkem 4 Smlouvy mezi ČR a Ruskou federací o sociálním zabezpečení č. 57/2014 Sb. m. s. a jaká byla reakce na toto upozornění. Rovněž jste požádal o sdělení, zda ČR podnikla či podniká nějaké kroky k tomu, aby se situace změnila.

K případu pana ██████████ uvádíme, že postup ČSSZ v této věci je podrobně vysvětlen v odůvodnění rozhodnutí o námitkách ze dne 24. 5. 2018. Po konzultaci případu s odborem důchodového pojištění zaměstnanců sdělujeme, že ČSSZ na tomto svém postupu nadále trvá. K Vaším obecným dotazům na průběh komunikace ČSSZ s ruským nositelem pojištění sdělujeme následující.

V roce 2017 jednali zástupci ČSSZ a MPSV ČR s Penzijním fondem Ruské federace (dále „RF“) o provádění smlouvy mezi Českou republikou a Ruskou federací o sociálním zabezpečení č. 57/2014 Sb. m. s. (dále jen „Smlouva“) – kopii protokolu z tohoto jednání připojujeme. Od začátku její platnosti (1. 11. 2014) bylo identifikováno více otázek oboustranného i jednostranného zájmu, z nichž za nejdůležitější lze z české strany označit aplikaci článku 30 odst. 3 Smlouvy a prokazování dob pojištění získaných podle ruských právních předpisů občany jiných členských států EU. Kromě těchto a dalších otázek bylo diskutováno i hodnocení dob zaměstnání (pojištění) získaných v bývalém SSSR na území nynějších nástupnických států do 31. 12. 1991. Penzijní fond v této problematice uvedl, že podle ruských právních předpisů se doba zaměstnání (pojištění) získaná v bývalém SSSR do dne jeho zániku (31. 12. 1991) na území dnešní RF hodnotí jako ruská doba pojištění, a to občanům RF a cizím státním příslušníkům, pokud mají trvalý pobyt v RF. Osobám s trvalým pobytem v RF se jako ruská

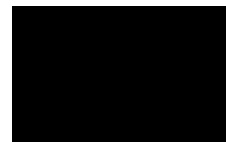

doba pojištění dále hodnotí i doba zaměstnání získaná na území jiných států bývalého SSSR do 31. 12. 1991, a to na základě mnohostranné dohody (smlouvy) o sociálním zabezpečení uzavřené mezi členskými státy Společenství nezávislých států (SNS) v roce 1992. Jedná se o dohodu založenou na tzv. teritoriálním principu, jejíž smluvní stranou je kromě RF Arménie, Bělorusko, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldávie, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán a Ukrajina. V případě osob bydlících mimo území RF (tedy např. i v ČR) však PF RF v souladu s výkladem Ministerstva práce a sociální ochrany RF tyto doby nebere v úvahu a nepotvrzuje je, vzhledem k tomu, že neexistuje právní základ pro jejich potvrzení jako ruské doby pojištění.

Obdobné informace obsahuje i dopis paní [REDAKCE] zástupkyně ředitele oboru Ministerstva práce a sociální ochrany Ruské federace ze dne 15. 2. 2017, který byl odpovědí na dopis MPSV ČR ohledně potvrzování dob pojištění a aplikace článků 12, 13, 17 a 30 Smlouvy. Vzhledem k tomu, že ČSSZ není adresátem tohoto dopisu, pouze je s jeho obsahem seznámena, není oprávněna poskytovat jeho text třetí straně.

Jak z výše uvedeného jednoznačně vyplývá, MPSV, jako příslušný úřad stanovený článkem 1 odst. 2 Smlouvy a ČSSZ, jako instituce (nositel pojištění) stanovená článkem 1 odst. 3 Smlouvy vedly s ruskou stranou jednání a konzultace ve smyslu článku 29 odst. 1 Smlouvy s výsledky, které byly zaznamenány v Protokolu a v korespondenci mezi příslušnými úřady. Je třeba také připomenout, že ČSSZ neshledává možný rozpor postupu Penzijního fondu RF s článkem 4 Smlouvy, tudíž na tento „problém“ nebyla ruská strana českou delegací upozorněna.

S pozdravem

Ing. Zuzana Černá
vedoucí oddělení stížností
České správy sociálního zabezpečení

Příloha: viz text

Protokol z jednání zástupců Penzijního fondu Ruské federace a České správy sociálního zabezpečení, které se konalo 19. – 21. září 2017 v Praze

1. Ve dnech 19. až 21. září 2017 se konalo dvoustranné jednání zástupců Penzijního fondu Ruské federace (PFRF) a České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) o otázkách důchodového zabezpečení občanů v rámci smlouvy mezi Ruskou federací a Českou republikou o sociálním zabezpečení ze dne 08. 12. 2011 a Ujednání ze dne 8. 8. 2014 mezi Ministerstvem práce a sociální ochrany Ruské federace a Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky o aplikaci Smlouvy¹.

2. Ruská strana informovala Českou stranu o nejnovějších změnách v důchodovém zákonodárství Ruské federace.

Česká strana informovala Ruskou stranu o organizaci důchodového zabezpečení prováděného ČSSZ podle zákonů České republiky, o podmínkách poskytování důchodového zabezpečení a současné právní úpravě v dané oblasti.

3. V průběhu setkání byly projednány následující otázky v souvislosti s realizací Smlouvy a Ujednání v oblasti důchodového pojištění:

3.1. Definice místa trvalého bydliště k 31. 12. 2008 za účelem zápočtu doby pojištění před uvedeným datem (článek 30 odst. 3 Smlouvy).

Česká strana se striktně řídí pravidlem, které je uvedeno v článku 13 Ujednání, podle kterého je pracující (člen jeho rodiny) považován za trvale žijícího na území státu, kterého je občanem, pokud nepředloží doklady, které potvrzují jeho pobyt na území druhé smluvní strany a vynětí z registru evidence na území smluvní strany své státní příslušnosti.

Přičemž česká strana ve smyslu článku 13 Ujednání požaduje pro určení trvalého bydliště doklad, potvrzující místo trvalého bydliště a dále doklad, potvrzující výpis z registru evidence na území Ruské Federace. Vedle výše uvedených dokladů bere ruská strana v úvahu všechny faktické okolnosti, které mají k dispozici kompetentní orgány, kde nemalou roli hraje místo faktického pobytu občana k uvedenému datu v době studia, zaměstnání, kdy má občan povinnost platit daně atd. (Úmluva mezi vládou Ruské Federace a vládou České republiky ze 17. 11. 1995 "O ochraně proti dvojímu zdanění a zamezení daňových úniků co se týče daní z příjmu a kapitálu"). To znamená, že místo trvalého bydliště určuje ruská strana s přihlédnutím k místu životních zájmů občana.

Obě strany zároveň konstatovaly, že způsob výkladu Smlouvy a Ujednání a jejich provádění je odlišný. Strany se shodly na tom, že za účelem řešení dané otázky je nezbytné se obrátit na příslušné úřady smluvních stran.

Před normativním vyřešením otázky se bude každá ze stran řídit svými zavedenými postupy. Pro občany je zachováno právo podat u soudu žalobu proti rozhodnutí přijatým orgány stran.

---

¹Dále – Smlouva a Ujednání, jak je vhodné.

3.2. Potvrzení doby pojištění získané na území Ruské federace občanům třetích zemí.

V poslední době posílá ČSSZ na PFRF žádosti o potvrzení ruské doby pojištění občanům, na které se Smlouva nevztahuje. ČSSZ je však povinna v souladu s právem Evropské unie zajistit aplikaci Smlouvy též na občany jiných členských států Evropské unie, a to za stejných podmínek, za jakých se vztahuje na české občany. Jelikož podle článku 3 Smlouvy spadají pod její působnost občané Ruska a České republiky, ruské kompetentní orgány nepotvrzují dobu pojištění občanům, kteří nejsou účastníky Smlouvy.

Při jednání, které se konalo v červnu 2017 v Moskvě, sdělili zástupci ČSSZ, že během posledního kola jednání o uzavření Ujednání slíbili zástupci Ministerstva práce a sociální ochrany Ruské federace poskytnout České republice součinnost při potvrzování doby pojištění občanům třetích zemí.

Zástupci PFRF tehdy uvedli, že na PFRF nedošly žádné instrukce ani vysvětlení, co se týče potvrzení doby pojištění občanům třetích zemí. Takové osoby se mohou samostatně obrátit na územní orgány PFRF a tam dostanou informace o dobách pojištění, na které byly zaplacený příspěvky na povinné důchodové pojištění do PFRF.

Zároveň PFRF požádá ruské ministerstvo o vyjádření k této otázce.

3.3. Potvrzení a zápočet doby pojištění získané na území bývalých republik SSSR do 31. 12. 1991.

Ruská strana podala vysvětlení o způsobu potvrzení doby pojištění za uvedená období v rámci Smlouvy a národních právních předpisů Ruské federace. Bylo zejména upřesněno, že doba pojištění získaná před uvedeným datem na území bývalých republik SSSR může být brána v úvahu a potvrzována v rámci realizace Smlouvy pouze u občanů, kteří pobývají na území Ruska podle úmluv, které má Ruská federace s odpovídajícím státy. Pokud občan žije na území České republiky, nemohou být tyto úmluvy aplikovány a v důsledku toho PFRF nebere uvedenou dobu pojištění v úvahu a nepotvrzuje ji.

Praxe při aplikaci práva u uvedených otázek byla vytvořena PFRF v souladu s vysvětlivkami Ministerstva práce Ruska – zplnomocněného orgánu pro realizaci Smlouvy - uvedenými v dopise, adresovaném PFRF z 15. 02. 2017 № 21-0/10/B-1231. Česká strana vzala tuto informaci na vědomí.

3.4 Na žádost ruské strany sdělila česká strana, že je ochotna předložit jednou ročně (v březnu) informaci o tom, zda občan pracoval nebo přestal pracovat na území České republiky v období, kdy podléhal důchodovému pojištění, na základě žádosti PFRF (s uvedením jména, příjmení, data narození a českého čísla pojištění).

3.5 Česká strana požádala ruskou stranu, aby při zasílání jakékoliv korespondence a formulářů české straně týkající se občanů uváděla české číslo pojištění (rodné číslo), které uvádí ČSSZ ruské straně při zasílání jakékoliv korespondence a formulářů.

Při zasílání jakékoliv korespondence a formulářů týkající se občanů českou stranou bude se také uvádět číslo pojištění v Rusku (číslo osvědčení o povinném důchodovém pojištění), které je uváděno při zasílání korespondence a formulářů

ruskou stranou.

4. Strany se seznámily se způsobem organizace práce při posuzování příslušných právních předpisů, týkajících se občanů, kteří pracují na území smluvních stran.

Česká strana informovala o tom, že formuláře o příslušných právních předpisech týkající se pracovníků uvedených v bodech 1, 2, 4 odstavce 2 článku 6 Smlouvy zasílá PFRF. Ruská strana vzala dané informace na vědomí.

5. Co se týče realizace Smlouvy a Ujednání v oblasti příslušných právních předpisů požádala česká strana ruskou stranu o sjednocení formulací uváděných při vyplňování formulářů o příslušných právních předpisech, které jsou zasílány jako odpověď na žádosti ČSSZ v souladu s článkem 7 Smlouvy. V případě souhlasu s výjimkou z příslušných právních předpisů pro daného pracovníka je nutné potvrdit konkrétní období, na které je výjimka udělena. Ruská strana přislíbila, že odpovídající informace rozešle územním orgánům PFRF.

Tento protokol byl sepsán a podepsán ve dvou stejnopisech v ruském a českém jazyce, každá ze stran obdrží jeden exemplář.

K protokolu se příkládají seznam účastníků a program.

Jednání proběhlo v přátelské a pracovní atmosféře.

V Praze dne 21.9.2017

za PFRF

ředitel odboru
důchodového pojištění osob
bydlících v zahraničí

za ČSSZ

Jitka Konopásková
vedoucí oddělení
evropské koordinace a mezinárodních styků
odbor Kancelář ústředního ředitele ČSSZ